

TRAWY OCZEK ŚRÓDPOLNYCH I TERENÓW DO NICH PRZYLEGLYCH W PÓŁNOCNO-WSCHODNIEJ CZĘŚCI WYSOCZYZNY SIEDLECKIEJ

AGNIESZKA AFFEK-STARCZEWSKA¹, KRZYSZTOF STARCZEWSKI², JANINA SKRZYCZYŃSKA¹

¹Katedra Ekologii Rolniczej, ²Katedra Łąkarstwa i Kształtowania Terenów Zieleni
Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach

affek@uph.edu.pl

Synopsis. W pracy przedstawiono gatunki traw występujące w obrębie oraz bezpośrednim sąsiedztwie śródpolnych oczek wodnych, zwrócono również uwagę na zmiany liczebności poszczególnych gatunków w zależności od zróżnicowania warunków siedliskowych występujących zarówno w obrębie samych zbiorników jak i na ich obrzeżach. Badaniami objęto 11 śródpolnych oczek wodnych, położonych w obrębie dwóch sąsiadujących ze sobą powiatów: sokołowskiego i siedleckiego. Ze względu na dominujące czynniki modyfikujące skład florystyczny zbiorowisk tych obiektów wyróżniono pięć stref badawczych. Obserwacje prowadzono w pasie brzegowym pola o szerokości 2 m. Liczba zanotowanych traw wynosiła 30, jednak w zależności od uwilgotnienia i formy użytkowania liczba ta wynosiła od 12 do 23 gatunków w poszczególnych strefach. Wśród nich odnotowano 5 gatunków występujących we wszystkich strefach badawczych, były to: *Elymus repens*, *Agrostis stolonifera*, *Phleum pratense*, *Alopecurus pratensis*, *Poa pratensis*. Najwięcej gatunków traw (23) zanotowano w pasie roślinności stanowiącej strefę III przejściową między polem uprawnym a oczkiem. Obfitemu występowaniu traw w tej strefie sprzyjały: z jednej strony wykaszanie, sporadyczne wypasanie, bądź „worywanie się” w oczko, a z drugiej okresowe wahania poziomu wody.

Słowa kluczowe – *key words*: trawy – *grasses*, oczka wodne – *mid-field ponds*

WSTĘP

Trawy jako grupa roślin odniosła niezwykle ewolucyjny sukces. Wykazują tak wielką zdolność przystosowawczą, że zajmują w zasadzie wszystkie siedliska. Są jedną z czterech najliczniejszych rodzin i stanowią od 25 do 45% roślinności świata [Mizianty 1995].

Spektrum występowania traw jest bardzo szerokie. W Polsce na niżu, występuje około 190 dziko rosnących i zadomowionych traw oraz ponad 100 części uprawianych i dziczejących [Rutkowski 2007b]. Z jednej strony trawy wnikają na siedliska utworzone lub zmienione przez człowieka z drugiej z tychże siedlisk przenikają do zbiorowisk naturalnych. Wśród towarzyszących człowiekowi gatunków znajdują się zarówno uciążliwe i ekspansywne chwasty jak i gatunki uprawiane w czystym siewie z przeznaczeniem na ziarno użytkowe.

Zbiorowiska trawiaste okazują się dobrymi indykatorami procesów degeneracyjnych zachodzących w krajobrazie. Wykorzystuje je się również do ograniczania niekorzystnych zjawisk, będących następstwem działalności człowieka np. eutrofizacja wód i erozja stoków oraz w rekultywacji terenów zdegradowanych [Balcerkiewicz 2007, Patrzalek 2007]. Trawy występują zarówno w siedliskach suchych: murawach napiaskowych, zboczach nasypów drogowych i terenów przyległych do żwirowisk oraz wilgotnych takich jak brzegi zbiorników wodnych, rowy

melioracyjne, starorzecza, oraz w bezpośrednim sąsiedztwie cieków wodnych, na podtopionych fragmentach łąk w starorzeczach [Czyż i in. 2005, Oklejewicz i in. 2005]. Jednak w zbiorowiskach wodnych trawy odgrywają minimalną rolę są natomiast ważnym składnikiem roślinności przybrzeżnej i szuwarowej [Balcerkiewicz 2007]

Głównym celem pracy było przedstawienie gatunków traw występujących w obrębie oraz bezpośrednim sąsiedztwie śródpolnych oczek wodnych. Oraz określenie zmian liczebności poszczególnych gatunków w zależności od zróżnicowania warunków siedliskowych występujących zarówno w obrębie samych zbiorników jak i na ich obrzeżach.

MATERIAŁ I METODY

Badaniami od czerwca do lipca w 2009 i 2010 roku objęto 11 śródpolnych oczek wodnych, położonych w obrębie dwóch sąsiadujących ze sobą powiatów: sokołowskiego i siedleckiego. Geograficznie, teren ten znajduje się w północno wschodniej części Wysoczyzny Siedleckiej. Głównymi czynnikami krajobrazotwórczymi tej części Wysoczyzny są: rzeźba powierzchni ziemi i formy jej użytkowania. Pod względem krajobrazowym jest to lekko falista równina, której wysokości nad poziom morza wahają się w granicach 175–200 m [Kondracki 2002]. W strukturze użytkowania gruntów dominują pola uprawne, z niewielkimi powierzchniami lasów i zadrzewień śródpolnych. Użytki rolne w powiatach sokołowskim i siedleckim stanowią odpowiednio 71 i 77%. Lesistość w obu powiatach jest zdecydowanie niższa od średniej krajowej i wynosi odpowiednio 21,4 i 18% (tab. 1).

Tabela 1. Użytkowanie (%) gruntów na obszarze objętym badaniami
Table 1. Land use in the area covered by the survey (%)

Powiaty <i>Districts</i>	Użytki rolne ogółem <i>Total agricultural land</i>	W tym – <i>In (%)</i>				Lasy <i>Forests</i>
		Grunty orne <i>Arable land</i>	Łąki i pastwiska <i>Pasture and meadows</i>	Sady <i>Orchards</i>	Pozostałe <i>Others</i>	
Sokołowski	71,0	76,1	22,5	1,4	–	21,4
Siedlecki	77,5	70,8	24,7	0,8	3,6	18,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostw Powiatowych w Siedlcach i Sokołowie
Source: own study based on data from county in Siedlce and Sokółów

Charakterystyczną cechą badanych zagłębięń była ich niewielka powierzchnia od 0,2 do 1,0 ha. W większości średnica lustra wody wynosiła od kilku do kilkunastu metrów. Poziom lustra wody w tych zbiornikach ulegał znacznym wahaniom w ciągu sezonu wegetacyjnego, aż do całkowitego wysychania w okresie letnim. Do badań wybrano obiekty które, co najmniej z jednej strony sąsiadowały z polami uprawnymi. Dominującymi czynnikami modyfikującymi skład florystyczny zbiorowisk są: uwilgotnienie terenu oraz sposób jego wykorzystania. Z tego względu wyróżniono pięć stref badawczych:

I. Zagłębienia bezodpływowe z otwartym lustrem wody, utrzymującym się przez cały okres wegetacyjny, zanikającym jedynie w suche lata,

II. Zagłębienia wypełnione wodą co kilka lat w zależności od przebiegu warunków pogodowych,

III. Pasy roślinności stanowiące strefy przejściowe między wnętrzem oczka i polami uprawnymi, okresowo wykaszanej (1 raz w ciągu sezonu), sporadycznie również wypasanej lub zarywanej,

IV. Wykorzystywane jako drogi dojazdowe oddzielające oczka i pola uprawne,

V. Pola uprawne otaczające oczka wodne. W latach badań obsiewane były zbożami, głównie mieszankami zbóż jarych i pszenżytem ozimym. w tym wypadku obserwacje prowadzono w pasie brzegowym pola o szerokości 2 m.

Wskaźniki wilgotności gleby (W) obliczono z wykorzystaniem ekologicznych liczb wskaźnikowych Zarzyckiego i innych [2002] na podstawie 117 zdjęć fitosocjologicznych wykonanych w obrębie badanych obiektów. Obliczeń dokonano z wykorzystaniem stopnia pokrycia poszczególnych gatunków. Zgodnie z wykazem Zarzyckiego i innych przyjęto: 1 – gleby bardzo suche; 2 – gleby suche; 3 – gleby świeże; 4 – gleby wilgotne; 5 – siedliska mokre; 6 – woda. Dla każdego gatunku obliczono współczynnik pokrycia oraz stałość fitosocjologiczną.

Przy oznaczaniu gatunków korzystano z kluczy Rutkowskiego [2007a] i Rothmalera [2000]. Nomenklaturę gatunków przyjęto za Mirkiem i innymi [2002]. Określono również przynależność gatunków do grup geograficzno-historycznych [Kornaś 1968, Korniak i Urbisz 2007, Mirek 1981, Rutkowski 2007a, Zajac i Zajac 1975, Zajac 1979].

WYNIKI I DYSKUSJA

Ogólna liczba zanotowanych traw wynosiła 30, jednak w zależności od stopnia uwilgotnienia (tab. 2) i sposobu użytkowania liczba ta wynosiła od 12 do 23 gatunków w poszczególnych strefach.

We wnętrzach oczek (strefa I), najdłużej wypełnionych wodą notowano 12 gatunków traw, większość (9 gatunków) z nich notowana była również w brzegowym pasie roślinności. Wśród nich znalazły się i takie, które notowane były na powierzchniach położonych na obrzeżach pól uprawnych (*Elymus repens*, *Agrostis stolonifera*, *Phleum pratense*, *Alopecurus pratensis*, *Poa pratensis*). Są to gatunki, które stosunkowo rzadko wnikają w zbiorowiska bagienne i szwarowe zagłębien śródpolnych, a notowane są głównie tam gdzie obserwuje się wysychanie oczek [Bosiacka i Radziszewicz 2002, 2003, Nagengast i Ostapiuk 2004]. Z pośród nich *Phleum pratense* i *Elymus repens* najwyższy stopień stałości osiągały w obrębie dróg. Potwierdza to spostrzeżenia Oklejewicza i in. [2005] dotyczące szerokiego spektrum występowania wyżej wymienionych gatunków traw, które jednak dużo lepsze warunki rozwoju znajdują w siedliskach świeżych.

Gatunki te występowały we wszystkich strefach badawczych niekiedy jak w przypadku *Elymus repens* i *Phleum pratense* z bardzo dużym pokryciem i stałością. Według Tokarskiej-Guzik [2007] są to gatunki, które z powodzeniem kolonizują różne typy siedlisk w tym także zaburzonych. *Elymus repens*, jest nie tylko uciążliwym chwastem, wykazuje ponadto ogromną zdolność do zasiedlania terenów silnie skażonych np. metalami ciężkimi i zasolonych, takich jak pobocza dróg w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni [Harkot i in. 2005, Korniak 2002].

Najwięcej gatunków traw (23) zanotowano w pasie roślinności stanowiącej strefę III przejściową między polem uprawnym a oczkiem. Skład gatunkowy tej strefy modyfikowany był z jednej strony działalnością człowieka (wykaszanie, sporadyczne wypasanie, bądź „worywanie się” w oczko), z drugiej stosunkowo dużą zmiennością warunków wilgotnościowych, o czym świadczy wartość odchylenia standardowego średnich liczb wskaźnikowych współczynnika W.

Tabela 2. Występowanie i udział (S i D) gatunków traw w strefach badawczych śródpolnych oczek wodnych

Table 2. Occurrence and proportion (S and D) of grass species in investigated zones of the midfield objects with a waterhole

Gatunki traw Species of grasses	Grupa geograficzno-historyczna Geographical-historical group	Środkowa część oczka (I) Center of waterhole (I)	Brzegowy pas roślinności (II) Rush communities (II)	Strefa przejściowa (III) Buffering zone (III)	Drogi dojazdowe (IV) Roads (IV)	Pola uprawne (V) Cultivated fields (V)
Średnie liczby wskaźnikowe wilgotności (W) wg Zarzyckiego		5,57	4,61	3,31	3,14	3,20
Odchylenie standardowe średnich liczb wskaźnikowych (W)		0,32	0,36	0,56	0,46	0,26
Liczba gatunków traw	30	12	14	23	15	18
<i>Elymus repens</i> (L.) Gould	Anw	II ³	III ⁷⁵³	III ⁴⁰⁴	V ¹²¹⁹	II ⁴⁶
<i>Agrostis canina</i> L.	Sp	II ³		I ⁰		
<i>Agrostis stolonifera</i> L.	Ał	III ⁴	III ⁴	III ³⁶⁹	III ²⁵³	II ⁴¹
<i>Alopecurus geniculatus</i> L.	Anw	I ¹	II ⁷²	I ³⁵		
<i>Alopecurus pratensis</i> L.	Al.	III ⁴	III ¹⁶⁴	II ⁸⁴⁰	II ⁷³	I ¹⁹
<i>Apera spica-venti</i> (L.) P. Beauv.	Ar			I ²⁴²	II ³	III ¹⁰⁶⁰
<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) P. Beauv. ex J. Presl et C. Presl	Ał			I ⁰		
<i>Avena fatua</i> L.	Ar			I ⁰		I ¹
<i>Avena strigosa</i> Schreber	Ar					I ⁰
<i>Bromus hordaceus</i> L.	Ał				I ¹	I ⁰
<i>Bromus secalinus</i> L.	Ar			I ¹⁹		
<i>Dactylis glomerata</i> L.	Ał		I ³⁶	I ⁶⁷⁰	I ¹	I ⁰
<i>Deschampsia caespitosa</i> (L.) P. Beauv.	Ał		I ¹	I ⁴³	I ¹	I ¹⁹
<i>Digitaria ischaemum</i> (Schreb.) H.L. Mühl.	Ar			I ⁰		
<i>Echinochloa crus-galli</i> (L.) P. Beauv.	Ar		II ²	III ⁷⁰⁸	I ¹	III ³³⁰
<i>Festuca pratensis</i> Huds.	Ał	I ¹	II ²	I ¹⁹	I ¹	
<i>Festuca rubra</i> L.	Ał	I ¹		I ¹	I ⁷¹	
<i>Glyceria fluitans</i> (L.) R.Br.	Anw	II ²⁵¹	II ⁷⁵¹	I ¹⁸		
<i>Glyceria maxima</i> (Hart.) Holmb.	Anw	I ¹²⁵⁰				
<i>Holcus lanatus</i> L.	Ał		I ¹	I ¹³⁴	I ⁷¹	
<i>Lolium perenne</i> L.	Ał				II ³²¹	
<i>Phalaris arundinacea</i> L.	Anw			I ¹³⁴	I ¹	I ⁰
<i>Phleum pratense</i> L.	Ał	I ⁵³⁶	II ³	II ²⁹⁷	V ³¹⁸⁰	I ²⁴⁰
<i>Phragmites australis</i> /Cav./Trin. ex Steud.	Anw					I ¹⁹
<i>Poa annua</i> L.	Ał			I ⁰		I ¹
<i>Poa palustris</i> L.	Ał	II ²⁵¹	III ³⁹	I ¹		
<i>Poa pratensis</i> L.	Ał	III ⁴	I ¹	II ³⁰⁶	II ³	I ²
<i>Poa trivialis</i> L.	Al.		I ¹	I ⁰		I ⁰
<i>Setaria pumila</i> (Poir.) Roem. & Schult.	Ar					I ⁰
<i>Setaria viridis</i> (L.) P. Beauv.	Ar					I ⁰

Objaśnienia: Sp – spontaneofity niesynantropijne; Al. – apofity leśne; Al – apofity łąkowe; Anw – apofity nadwodne; Ar – archeofity; I, II, III, IV, V – stałość fitosocjologiczna; liczby w indeksie górnym oznaczają współczynnik pokrycia

Explanation: Sp – spontaneophytes; Al. – forest apophytes; Al – meadow apophytes; Anw – waterside apophytes; Ar – archeophytes; I, II, III, IV, V – phytosociological stability, the number in superscript indicate coverage ratio

Dominującymi trawami w tej strefie były: *Elymus repens*, *Echinochloa crus-galli*, *Alopecurus pratensis* oraz *Dactylis glomerata*, która podobnie jak, *Poa trivialis*, *Deshampsia cespitosa*, jest gatunkiem dość silnie związanym z miedzami [Hovd i Skogen 2005]. Obfitemu występowaniu *Echinochloa crus-galli* sprzyjało niszczenie pokrywy roślinnej podczas przypadkowego worywania się w oczko wodne. Według Tokarskiej-Guzik [2007] jest to jeden z uciążliwych chwastów, zaliczanych do grupy archeofitów, który w Polsce nadal zajmuje nowe stanowiska lub zwiększa liczebność na stanowiskach zajmowanych dotąd.

Analiza przynależności gatunków do grup geograficzno-historycznych wykazała znaczny udział gatunków rodzimego pochodzenia – apofitów w liczbie 21 (70%). Udział ten był jednak różny w zależności od strefy badawczej (tab. 3). Bezpośrednio w zagłębieniach występowały

Tabela 3. Udział grup historyczno-geograficznych we wśród traw występujących w obrębie i bezpośrednim sąsiedztwie śródpolnych oczek wodnych (%)

Table 3. Participation of geographical-historical groups in and adjacent midfield ponds (%)

Strefa badawcza <i>Investigative zone</i>	Spontaneofity <i>Spontaneophytes</i>	Apofity – <i>Apophites</i>			Archeofity <i>Archeophytes</i>
		leśne <i>forest</i>	łąkowe <i>meadow</i>	nadwodne <i>waterside</i>	
Środkowa część oczka (I) <i>Center of waterhole (I)</i>	8,3	8,3	50,0	33,3	–
Brzegowy pas roślinności (II) <i>Rush communities (II)</i>	–	14,3	57,1	21,4	7,1
Strefa przejściowa (III) <i>Buffering zone (III)</i>	4,3	8,7	47,8	17,4	21,7
Drogi dojazdowe (IV) <i>Roads (IV)</i>	–	6,7	66,7	13,3	13,3
Pola uprawne (V) <i>Cultivated fields (V)</i>	–	11,1	38,9	16,7	33,3
Razem – <i>Total</i>	3,3	6,7	46,7	16,7	26,6

prawie wyłącznie apofity: łąkowe i nadwodne (11 gatunków). Największy udział archeofitów stwierdzono w strefach przejściowych między wnętrzami oczek i na obrzeżach pól uprawnych po 5 gatunków.

Wśród gatunków występujących w badanym obiekcie zanotowano również gatunki narażone w skali kraju (*Bromus secalinus*) [Warcholińska 1994].

WNIOSKI

1. W badanych obiektach zanotowano łącznie 30 gatunków traw, większość z nich stanowiły apofity łąkowe i nadwodne
2. Odnotowano 5 gatunków występujących we wszystkich strefach badawczych, były to: *Elymus repens*, *Agrostis stolonifera*, *Phleum pratense*, *Alopecurus pratensis*, *Poa pratensis*.
3. Najwięcej gatunków traw (23) zanotowano w pasie roślinności stanowiącej strefę III przejściową między polem uprawnym a oczkiem.
4. Obfitemu występowaniu traw w tej strefie sprzyjały: z jednej strony wykaszanie, sporadyczne wypasanie, bądź „worywanie się” w oczko, a z drugiej okresowe wahania poziomu wody.

PIŚMIENNICTWO

- Balcerkiewicz S. 2007. Trawy w zbiorowiskach roślinnych Polski. W: Księga polskich traw. Frey L. (red.). Wyd. IB PAN Kraków: 229–248.
- Bosiacka B., Radziszewicz M. 2002. Roślinność oczek wodnych i wilgotnych zagłębień śródpolnych w okolicach Karlina (Pomorze Zachodnie). Seria B – Botanika 51: 83–101.
- Bosiacka B., Radziszewicz M. 2003. Roślinność śródpolnych zagłębień bezodpływowych. Badania fizjograficzne nad Polską Zachodnią. Seria B – Botanika 52: 81–108.
- Czyż H., Trzaskoś M., Kitzak T. 2005. Zbiorowiska trawiaste w warunkach skrajnie suchych. Łąk. Pol./Grassl. Sci. Pol. 8: 35–44.
- Harkot W., Wylupek T., Czarnecki Z. 2005. Trawy na poboczach wybranych dróg Lubelszczyzny. Łąk. Pol./Grassl. Sci. Pol. 8: 71–80.
- Hovd H., Skogen A. 2005. Plant species in arable field margins and road verges of central Norway. Agric. Ecosyst. Environ. 110: 257–265.
- Kondracki J. 2002. Geografia regionalna Polski. Wyd. Nauk. PWN: ss. 440.
- Kornaś J. 1968. Geograficzno-historyczna klasyfikacja roślin synantropijnych. Mat. Zakł. Fitosoc. Stos. UW 25: 33–41.
- Korniak T. 2002. Trawy synantropijne. W: Polska księga traw. Frey L. (red.). Wyd. IB PAN, Kraków: 277–300.
- Korniak T., Urbisz A. 2007. Trawy synantropijne. W: Księga polskich traw. Frey L. (red.). Wyd. IB PAN, Kraków: 317–342.
- Mirek Z. 1981. Problemy klasyfikacji roślin synantropijnych. Wiad. Bot. 25(1): 45–54.
- Mirek Z., Piękoś-Mirkowa H., Zajac A., Zajac M. 2002. Flowering plants and pteridophytes of Poland. A checklist. Wyd. IB PAN, Kraków: ss. 442.
- Mizianty M. 1995. Trawy – grupa roślin, która odniosła ewolucyjny sukces. Wiad. Bot. 39(1–2): 59–70.
- Nagengast B., Ostapiuk J. 2004. Roślinność wodna i bagienna drobnych zbiorników śródpolnych Tarnowa Podgórnego. Rocz. AR Poznań 363, Bot. 7: 209–229.
- Oklejewicz K., Trąba C., Wolański P. 2005. Trawy w zbiorowiskach siedlisk skrajnie mokrych w dolinie Sanu. Łąk. Pol./Grassl. Sci. Pol. 8: 131–139.
- Patrzalek A. 2007. Trawy do zadań specjalnych. W: Księga polskich traw. Frey L. (red.). Wyd. IB PAN, Kraków: 343–360.
- Rothmaler W. 1995. Exkursionsflora von Deutschland 3: ss. 753.
- Rutkowski L. 2007a. Klucz do oznaczania roślin naczyniowych Polski niżowej. Wyd. Nauk. PWN: ss. 814.
- Rutkowski L. 2007b. Trawy niżu. W: Księga polskich traw. Frey L. (red.). Wyd. IB PAN, Kraków: 189–202.

- Tokarska-Guzik B. 2007. Trawy inwazyjne. W: Księga polskich traw. Frey L. (red.). Wyd. IB PAN, Kraków: 361–387.
- Warcholińska U. 1994. List of Threatened Segetal Plant Species in Poland. Anthropization and Environment of Ruderal Settlements. Flora and Vegetation. S. Mochnacký, A. Terpó (eds.). Proceed. Int. Conf., Sátoraljajhely 22–26 August 1994: 206–219.
- Zajac A. 1979. Pochodzenie archeofitów występujących w Polsce. Wyd. UJ Kraków, Rozpr. hab.: ss: 213.
- Zajac E.U., Zajac A. 1975. Lista archeofitów występujących w Polsce. Zesz. Nauk. UJ Kraków, Prac. Bot. 395(3): 7–16.
- Zarzycki K., Trzcńska-Tacik H., Różański W., Szelaż Z., Wołek J., Korzeniak U. 2002. Ekologiczne liczby wskaźnikowe roślin naczyniowych Polski. Wyd. IB PAN, Kraków: 19–183.

A. AFFEK-STARCZEWSKA, K. STARCZEWSKI, J. SKRZYCZYŃSKA

GRASSES ACCOMPANYING MID-FIELD PONDS IN THE NORTH EASTERN PART OF SIEDLCE UPLAND

Summary

Grasses have such great adaptability that occupy practically all habitats. They are one of the four largest plant families and represent from 25 to 45% of the plants in the world. Grasses occur both in dry habitats: psammophil grasslands, road embankment slopes and areas adjacent to the gravel as well as damp, such as the edges of ponds, drainage ditches, old river-beds, and in the immediate vicinity of watercourses and flooded parts of the meadows. In the report the grass species occurring within the immediate vicinity of the mid-field and ponds, were presented. Attention was paid also to changes in the number of different species, depending on the diversity of habitat conditions occurring both in the tank and at their periphery. The study included 11 mid-field ponds, located within two adjacent districts: Sokolow and Siedlce. Because of the dominant factors modifying floristic communities composition of these objects five research areas were identified: 1 – depressions without outflow with open water, lasting for the entire growing season, disappearing only in dry years; 2 – depressions filled with water every few years, depending on weather conditions; 3 – vegetation belts which are transition zones between the inside of the pond and fields, periodically mowed (1 time per season), also occasionally grazed or plowed; 4 – used as roads separated pond and farmland; 5 – cultivated fields surrounding the ponds. In the years of the study were sown cereals, mainly mixtures of spring cereals and winter triticale. In this cases, studies were carried out in a strip of a width of the boundary field 2 m. Number of grass recorded was 30, but depending on the humidity and the way of use this number ranged from 12 to 23 species in the different zones. Among these five species were recorded in all research areas: *Elymus repens*, *Agrostis stolonifera*, *Phleum pratense*, *Alopecurus pratensis*, *Poa pratensis*. Most grass species (23) were recorded in the belt of vegetation in 3 research area – transition zone between the pond and the cultivated field. Presence of abundant grasses in the area favored the one hand, mowing, sporadic grazing or field works, on the other periodic fluctuations in water level.